

gamle Scene om ogsaa, og denne Sceneomlayning ved de Herrer ifølge Forslaget vil koste Resten af de 7 800 000 Kr., som var beregnede i mit Forslag til en Dobbeltscene. De Herrer kommer ikke derunder, medmindre Priserne paa Arbejds-løn og Materialer falder til den Tid, og det er der ingen Udsigt til. Det kan ikke blive andet end et Forslag paa ca. 8 Millioner. Det er altsaa dette, som de Herrer, der stiller Ændringsforslag Nr. 3, stiller i Udsigt: at man inden Udgangen af 1920 skulde vedtage en Dobbeltscene til op imod 8 Millioner. Det kommer De ikke udenom, hvis det skal være en virkelig Dobbeltscene.

Om dette vil jeg straks sige, at jeg med Hensyn til denne Dobbeltscene ved Sagens første Behandling udtalte, at jeg maatte fraraade den, at jeg maatte raade til to Gange at tage i Betænkning, om man skulde gaa dertil, men at jeg vilde være villig til at tage en Forhandling op om det. Jeg har senere i Udvalget næret endnu større Betæneligheder, og disse Betæneligheder er kommet af to Grunde. Den første Grund er, at Planen medfører en meget stor Udgift, og jeg tror, jeg kan bruge de Ord, Finansministeren sagde til mig, da vi talte om det, at under de Forhold, Staten nu efterhaanden er kommet og vil komme ind i, vilde det være ufor-svarligt til en enkelt af de Institutioner hørende til Videnskab og Kunst o. s. v., som Staten støtter, at anvende et saa stort Beløb som 8 Millioner og maaske for Fremtiden endda et ret stort aarligt Tilskud til Driften. Det er een Ting. Men en anden Ting er, at jeg under de Forhandlinger, der har været førte, og navnlig under de Forhandlinger, der har været førte mellem mig og forskellige af de Folk, der har ledende eller kunstneriske Stillinger ved Teatret, er blevet ganske klar over, at Forholdene ved Teatret nu efterhaanden, ogsaa under denne Sags Behandling, er blevet af den Art, at heller ikke en Dobbeltscene, heller ikke det at indrette Teatret med to Scener, vil føre til, at der bliver virkelig Arbejdsro paa dette Tater, den, som har manglet hidtil. Jeg er efterhaanden blevet mere og mere ængstelig ved Dobbeltscene-Planen, som ellers oprindelig havde et vist Tilhold hos mig.

Det er ikke let at faa alt til at gaa i en god Gænge, naar der i een og samme Bygning virker 5—600 Mennesker, for en stor Del Kunstnere, Folk, som overfor praktiske, økonomiske Anliggender ikke plejer at tage det saa nøje, men som derimod

har høje aandelige, kunstneriske Interesser, og som hver drager til sin Side. Hvordan kan man tro, at der ved en Forening af Kunstarter, der virker paa saa forskellig Maade, skal kunne blive virkelig Arbejdsro? Man anfører saa: det bliver meget bedre, naar der kommer de to Scener; det bliver ogsaa billigere i Drift, for der bliver adskillige Ting, særlig hele Varmeapparatet, som kan bruges til begge Scener. Jeg indrømmer, at det er sandt, det bliver en billigere Drift. Men jeg tror, at til Gengæld vil den Strid, der nu efterhaanden er opstaaet, ingenlunde blive mindre.

Her har enkelte Ordførere talt, som om det var Meningen, at den ene Scene, den gamle Scene, alene skulde bruges af Opera og Ballet, og den nye Talescene skulde alene bruges af Skuespillet, men saadan er det ikke tænkt, og saadan ønsker ingen af Kunstnerne og heller ikke den kyndige Ledelse, at det skal være. De ønsker tværtimod, at begge Scener skal kunne bruges af alle tre Kunstarter, saadan at man paa den store Scene kan opføre de store Operaer og Balletter og de store Skuespil-Dramaer, mange af Oehenschlägers, Drachmanns Stykker f. Eks., medens man paa den lille Scene skal kunne opføre ikke blot mere intime Skuespil, men ogsaa de mindre Operaer, der som Mozarts og andre af de ældre Operaer kræver dels et lille Kapel og dels et mindre Personal. Ogsaa der har vi straks Anledning til Strid om, hvordan Skuespil og Opera skal dele Scenerne imellem sig, hvem der skal spille paa den ene, og hvem der skal spille paa den anden. Ogsaa de to Direktører, der skal ansættes — jeg mener, at det, hvis Teatret skal drives saadan, er ganske nødvendigt, at den kunstneriske Ledelse ordnes saaledes, at en Direktør staar i Spidsen for Skuespillet og en anden i Spidsen for Operaen og Balletten —, og som skal gaa der i samme Hus ved Siden af hinanden, tidt skal bruge samme Prøvesal, samme Lokaler, vil kunne give Anledning til temmelig stærk Arbejdsuro. Fra ledende Folks Side er det ogsaa sagt mig, at de troede ikke, Forholdene vilde blive bedre end hidtil.

Jeg tror derfor, det vil blive en dyr Drift, vi vil faa ud af denne Ordning, til Trods for de rent tekniske Besparelser; der kan naas ved en Dobbeltscene. Da jeg mener dette, og da jeg mener, at denne Dyrhed vil komme tydeligt frem, hvis man gaar til en endelig Forhandling herom næste Aar, tror jeg, Resultatet vil blive, at Rigsdagen vil finde, at vi hverken økonomisk